

Teamwork in de kunst

De koopman van Venetië

kunst Is het vreemd dat Guus Beumer voor de Nederlandse bijdrage aan de Biënnale zijn levenspartner koos?

door Wim van de Pol

De Biënnale is een internationale kunstmanifestatie die al sinds de negentiende eeuw tweejaarlijks in de zomermaanden in Venetië wordt gehouden. Achtentwintig landen hebben in een park (de Giardini) hun eigen, meestal permanente tentoonstellingsgebouw. De Nederlandse bijdrage wordt steeds ondergebracht in het Rietveldpaviljoen, dat in de jaren vijftig speciaal daarvoor door de Utrechtse architect werd gebouwd. De Mondriaan Stichting financiert het project met een half miljoen euro.

De Biënnale is voor de beeldende kunst wat het Songfestival ooit was voor de lichte muziek. Landen sturen hun beste mensen naar Venetië om zo de internationale spotlights te richten op de topkunst die ze te bieden hebben. Alle grote namen in de kunstwereld exposeerden in Venetië. Van Andy Warhol tot Jasper Johns en van Edward Hopper tot Anselm Kiefer. Nederland zond in het verleden bekende kunstenaars als Aernout Mik, Marlene Dumas en Rob Scholte naar Italië.

Guus Beumer (56), directeur van activiteitenorganisator Bureau Europa en het centrum voor beeldende kunst en vormgeving Marres, beide in Maastricht, mocht dit jaar de Nederlandse bijdrage samenstellen. Hij wilde een afwijkend, niet-traditioneel concept. Hij bedacht het plan voor de tentoonstelling *Opera Aperta / Loose Work, Scene* die gemaakt zou worden door een groep kunstenaars, fotografen en architecten met wie Beumer al langer samenwerkte, zoals Joke Robaard, Barbara Visser en Maureen Mooren. Het thema is de 'Nederlandse infrastructuur voor beeldende kunst'.

Op de lijst van Nederlandse deelnemers prijkt ook de naam van architect Herman Verkerk, die al ruim tien jaar een relatie heeft met curator Beumer en met hem samenwoont. Voor de meeste kunstenaars is de Biënnale een kroon op de carrière. Deelname aan dit evenement zorgt voor een verhoging van prestige en daarmee ook van de prijzen van de kunstwerken. De Biënnale wordt wel het 'wereldkampioenschap van de kunst' genoemd. De uitnodiging aan Verkerk roept de vraag op of er sprake is van belangenverstrengeling.

Guus Beumer, om een reactie gevraagd, vindt dat hem niets te verwijten valt: 'Ik heb het expliciet besproken met de Mondriaan Stichting. Ik vroeg van: "Goh, jongens, in hoeverre kent dat een bepaalde gevoeligheid en is dat overkomelijk?" Dus ik stel dat van tevoren als een inhoudelijk en moreel vraagstuk. De Mondriaan Stichting zei: "Ja God, Guus, het levert natuurlijk vragen op, maar als jij dat wil, dan moet je dat doen."'

Gitta Luiten van de Mondriaan Stichting beaamt dat: 'Als er geen inhoudelijke reden voor was, zouden wij het niet doen. In dit geval zijn we er mee akkoord gegaan. In de beeldende kunst is het niet ongebruikelijk dat mensen op inhoudelijke gronden als duo werken. En dat is hier aan de orde.'

Gesubsidieerde opdrachten

Het is niet de eerste keer dat Beumer zijn vriend Verkerk lucratieve opdrachten gunt. Uit openbare bronnen is eenvoudig vast te stellen dat veel werk van Verkerks architectenbureau EventArchitectuur in de afgelopen tien jaar afkomstig is van zijn vriend Guus Beumer. Het zijn bijna allemaal gesubsidieerde opdrachten, waarbij Beumer belastinggeld uitgeeft aan de eenmanszaak van Verkerk, geld dat uiteindelijk weer terugvloeit in hun gezamenlijke huis houden.

De verwevenheid van de twee partners begint al in 2001, als Beumer directeur wordt van de belangrijkste vormgevingsprijs in ons land, de Rotterdam Designprijs. Vrijwel meteen na zijn aantreden wint zijn partner Herman Verkerk de prijs. Dat kan nog toeval zijn geweest, want Beumer zat niet in de jury. Maar twee jaar later mag het architectenbureau van Verkerk de tentoonstelling van de Designprijs inrichten. Opdrachtgever is Guus Beumer.

In 2005 wordt Beumer directeur van Marres, een centrum voor beeldende kunst en vormgeving in Maastricht. Marres draait op overheidsgeld, het wordt betaald door het ministerie van OCW en de gemeente Maastricht. Het ontvangt bovendien een half miljoen euro subsidie van de Raad voor Cultuur. Verkerk wordt na het aantreden van Beumer gevraagd om te exposeren in Marres. En vorig jaar verstrekte Guus Beumer zijn vriend de opdracht om de boekwinkel van Marres te ontwerpen.

In 2006 wordt Beumer ook directeur van Bureau Europa, dat activiteiten organiseert in de 'Euregio' Maastricht op het gebied van architectuur en vormgeving. Voor Bureau Europa

Opera Aperta / Loose Work, Scene voor Venetië

COURTESY: PARTICIPANTS DUTCH PAVILION AND MONDRIAAN FOUNDATION